

ת"ד 3877/05/19 - מדינת ישראל נגד חן ברכה

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

ת"ד 3877-05-19 מדינת ישראל נ' ברכה

בפני	כבוד השופטת הגר אזולאי אדרי
המאשימה:	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם:	חן ברכה

החלטה

בפניי טענת הנאשם לפי סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החוק**") - "זיכוי בשל העדר הוכחה לכאורה".

א. הרקע העובדתי:

- ביום 12.5.19 הוגש כנגד מר חן ברכה (להלן: "**הנאשם**") כתב אישום לפיו ביום 2.12.18, בשעה 23:00 או בסמוך לכך, הוא נהג באופנוע על אף היותו בלתי מורשה לנהיגה בכלי רכב מסוג זה. כך גם, על פי כתב האישום, הנאשם נהג לכאורה בהיותו שיכור ובדגימת דמו נמצא תוצר חילוף חומרים של קוקאין. במהלך הנהיגה כאמור, גרם הנאשם לתאונת דרכים בה נחבל בעצמו חבלות של ממש והוא הובהל לטיפול נמרץ כשהוא מורדם ומונשם. בהמשך, אושפז הנאשם ונזקק לשיקום ארוך.
- לאור האמור, כתב האישום מייחס לנאשם את העבירות הבאות: נהיגה ללא רישיון נהיגה (מעולם לא הוציא רישיון לאופנוע), נהיגה ברכב ללא ביטוח, נהיגה בקלות ראש, נהיגה תחת השפעת סמים, התנהגות הגורמת נזק וחבלה וגרימת חבלה של ממש.
- ביום 20.2.20, כפר הנאשם במיוחס לו, אך הודה בתוצאות התאונה (מבלי להודות באחריות לה) ובהיותו בלתי מורשה לנהיגה באופנוע.
- ביום 3.12.20 החל שלב ההוכחות עם פרשת התביעה והעידו בפניי: ע"ת מס' 5 (אוראל עייש - אחיו למחצה של הנאשם ובעליו הרשום של האופנוע), ע"ת מס' 3 (ניסים חורי - בוחן תנועה), ע"ת מס' 4 (אלעד אטיה - בוחן תאונות דרכים) וע"ת מס' 1 (עידו שחור - בוחן תאונות דרכים).
- ביום 25.4.21 נמשכה פרשת התביעה והעידו בפניי: ע"ת מס' 2 (אהרון סטניסלבסקי - סייר), ע"ת מס' 7 (ד"ר אסתר שלמך - המכון לטוקסיקולוגיה ופרמקולוגיה קלינית במרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא תל-השומר) וע"ת מס' 14 (אשרי אומיד - סייר).
- ביום 15.6.21 הסתיימה פרשת התביעה עם עדותו של ע"ת מס' 6 (ד"ר סמעאן עבדאללה - בית החולים אסותא) ונקבע מועד דיון להמשך שלב ההוכחות עם פרשת ההגנה.
- ביום 8.7.21 הוגשה הבקשה מושא החלטה זו, במסגרתה מבקש הנאשם לפטור אותו מלהשיב לאשמה.

ב. טענות הצדדים:

8. **הנאשם סבור כי יש לפטור אותו מלהשיב לאשמה. זאת מכיוון שלשיטתו גם אם יתקבלו כל ראיות התביעה, לא יהיה בכך די כדי להרשיע אותו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.**
9. בקשת הנאשם נחלקת לארבע: "האם הוכחה נהיגה", "הגורם לתאונה?", "שרשרת ראיות בדיקת הדם" ו"האם הוכח אופן הבדיקה של דוגמת דם בבדיקת מעבדה כקבוע בתקנה 169ח(6) בתקנות התעבורה".
10. ביחס לנהיגה, טוען הנאשם כי אין ולו עד אחד אשר העיד כי ראה את הנאשם נוהג. כך גם, טוען כי אף אחד מעדי התביעה לא העיד שראה אותו בזירת התאונה.
11. על האמור, מוסיף הנאשם וטוען כי גם לא קיימות ראיות נסיבתיות המובילות למסקנה האחת והיחידה לפיה הוא נהג באופנוע וכי גם אם נניח שהוא היה בזירת התאונה, קיימות "לפחות כמה מסקנות הגיוניות אפשריות לפיהן היה מעורב בתאונה אך לא נהג באופנוע". בהקשר זה, מפרט הנאשם וטוען כי יכול להיות שנהג האופנוע בפועל הרכיב אותו על האופנוע וברח לאחר התאונה (או פונה לבית חולים אחר). כך גם, לטענתו, יכול להיות שהוא היה הולך רגל ונהג האופנוע פגע בו ועזב את זירת התאונה או שהוא (הנאשם) נפצע בנסיבות אחרות ואחרים ביימו את התאונה על מנת שיראה כאילו הוא נפצע בה.
12. ביחס לגורם לתאונה, טוען הנאשם כי קיים ספק סביר לפיו רכב אחר (גורם שלישי) גרם לתאונה וכי די בכך כדי להוביל לזיכוי מסעיפי האישום המייחסים לו נהיגה בקלות ראש והתנהגות הגורמת נזק וחבלה של ממש.
13. ביחס לשרשרת ראיות בדיקת הדם טוען הנאשם, כי ישנן חוליות חסרות בשרשרת הדגימה וקיים ספק האם הדגימה שנלקחה אכן נלקחה ממנו.
14. ביחס לאופן הבדיקה, טוען הנאשם כי לא הוכח שמאזן השונות של שיטת הבדיקה לא עלה על 10 אחוזים כקבוע בתקנה 169ח(6) לתקנות התעבורה.
15. **המשיבה סבורה כי דין טענות הנאשם להידחות וכי על בית המשפט לחייבו להשיב לאשמה.**
16. לטענת המאשימה, בשלב זה של הדיון די בקיומן של ראיות דלות ובסיסיות להוכחת יסודות העבירה המיוחסת לנאשם כדי להעביר את נטל הבאת הראיות לכתפיו ולחייבו להשיב לאשמה. בהקשר זה, מדגישה המאשימה כי בשלב זה בית המשפט לא נדרש לבחינת דיותן של הראיות, משקלן או מהימנותן.
17. ביחס לנהיגה, טוענת המאשימה כי מהראיות שהובאו בפני בית המשפט, גם אם מדובר בראיות נסיבתיות, עולה כי הנאשם היה הרוכב היחידי על האופנוע בזמן התאונה וזו המסקנה היחידה. בהקשר זה, מוסיפה המאשימה וטוענת כי התרחישים שנטענו על ידי הנאשם הם תיאורטיים, דמיוניים, חסרי כל היגיון ונעדרים כל תמיכה בחומר הראיות.
18. ביחס לגורם לתאונה, טוענת המאשימה כי משלא מסר הנאשם את גרסתו, די בעדותו של הבוחן לעניין האחריות לתאונה.
19. ביחס לשרשרת ראיות בדיקת הדם, טוענת המאשימה כי שרשרת הסם הייתה תקינה ומלאה ולא נפל בה פגם.
20. ביחס לאופן הבדיקה, טוענת המאשימה כי בחוות הדעת ישנן בדיקות של בקרת איכות שבוצעו בהתאם לדרישות התקנה ובהתאם להסמכה של המעבדה.

ג. דיון והכרעה:

21. סעיף 158 לחוק קובע כדלקמן:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בענין; הוראות סעיפים 182 ו-183 יחולו גם על זיכוי לפי סעיף זה".

22. למעשה, מדובר בטענה לפיה "אין להשיב לאשמה" (no case to answer) וראוי לזכות את הנאשם לאלתר מכיוון שאין בראיות התביעה אפילו "הוכחה לכאורה" לאשמה המיוחסת לו בכתב האישום (יעקב קדמי **על סדר הדין בפלילים** כרך שני 1445 (מהדורה מעודכנת, תשס"ט-2009)).

23. בע"פ 732/76 **מדינת ישראל נ' כחלון**, פ"ד לב(1) 170 (1977) (להלן: "**עניין כחלון**") קבע בית המשפט העליון כי:

"בית-המשפט לא יטה אופן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב-האישום ראיות בסיסיות לענין זה אין משמען כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי בית-המשפט העליון ב-ע"פ 28/49, [1] הנ"ל, ראיות במידה היוצרת אותה מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם".

24. ודוק, בשלב זה של הדיון בית המשפט אינו בוחן את משקלן של הראיות ואת מהימנותם של העדים שהביאו ראיות אלה. השאלה אותה על בית המשפט לבחון היא האם יש בראיות התביעה, ככל שיינתן בהן מלוא האמון ויוענק להן מלוא המשקל הראייתי, כדי לבסס את הרשעת הנאשם (ראו לעניין זה ע"פ 28/49 **זרקא נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל**, פ"ד ד 504 (1950)).

25. **בעניינו, לאחר שעיינתי בעדויות שהובאו בפני בית המשפט ובמוצגים שהוגשו, אני סבורה כי יש בראיות התביעה, לכל הפחות, "הוכחה לכאורה" לאשמות המיוחסות לנאשם בכתב האישום.**

26. עיון בכתב האישום מלמד כי עומדים בבסיסו ארבעה יסודות עיקריים: נהיגה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה תחת השפעת סמים, ונהיגה שגרמה לנזק וחבלה של ממש.

27. כאמור לעיל, הנאשם הודה בתוצאות התאונה ובהיותו בלתי מורשה לנהיגה באופן. אם כן, היסודות העיקריים שנותרו דרושים הוכחה הם ה"נהיגה" ו"נהיגה תחת השפעת סמים".

יסוד הנהיגה:

28. אכן, כפי שטוען הנאשם, אין וולו עד אחד אשר העיד כי ראה את הנאשם נוהג. אולם, לא ניתן להתעלם מקיומן של ראיות נסיבתיות שנראה לכאורה, מבלי לקבוע מסמרות בדבר, שיש בהצטברותן יחדיו (בהנחה שיינתן בהן מלוא האמון ויינתן להן מלוא המשקל) כדי להוביל למסקנה לפיה הנאשם אכן נהג באופן. זאת, בין היתר, על סמך היגיון בריא, ניסיון החיים והשכל הישר.

29. זה המקום לציין כי הלכה ידועה היא כי ניתן לבסס הרשעה בפלילים אף אם הראיות הקיימות הן ראיות נסיבתיות בלבד. יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 2132-04 **קייס נ' מדינת ישראל** (28.5.07) לפיהם:

"כידוע, "הראיה הנסיבתית על פי טיבה מוכיחה את הנסיבות ולא את העובדה הטעונה הוכחה" (דברי השופט

פרוקצ'יה בע"פ 9372/03 **עמוס וייזל נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(1), 745, 753), ועל כן הכרעה המושתתת על ראיות כאלה היא, כהגדרתו של השופט טירקל, "קשה ומייסרת" (ע"פ 10577/02 **אלון שמש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(4), 706, 712). יחד עם זאת, כוחן של ראיות נסיבתיות אינו נופל ממשקלן של ראיות ישירות, ואלו כאלו עשויות לבסס כדבעי הרשעה בפלילים. אלא שלהבדיל מראיות רגילות, כוחן של הראיות הנסיבתיות בא להן לא רק על-ידי מבחן 'איכות' בו השופט בודק את הראיה לגופה, אלא גם לאור כמותן, צירופן זו לזו ובחינתן כמקשה אחת (ע"פ 543/79 **אבישי נגר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(1), 113, 140; ע"פ 4656/03 **אנטולי מירופולסקי נ' מדינת ישראל**, טרם פורסם; ע"פ 5928/99 **לרי גלדסון נ' מדינת ישראל**, טרם פורסם). הסקת מסקנות על יסודה של מערכת ראיות נסיבתיות מושתתת על ההיגיון הבריא, ניסיון החיים והשכל הישר, וכאשר הרכבתן של הראיות הנסיבתיות מובילה ליצירת פאזל שלם, ממנו מצטיירת מסקנה מפלילה, עובר הנטל לכתפי הנאשם, להציע תרחיש חלופי לאותן ראיות ולעורר ספק סביר באשמתו (ההדגשות אינן במקור, ה.א.א.).

30. ודוק, בשלב זה של הדיון (בירור טענת "אין להשיב לאשמה") אין נפקא מינה אם המסקנה לפיה הנאשם נהג באופנוע היא המסקנה היחידה שיכולה להתקבל מהראיות הנסיבתיות אם לאו. התרחישים החלופיים שהועלו על ידי הנאשם כאפשריים - מקומם להתברר במסגרת פרשת ההגנה (ראו לעניין זה החלטת כבוד השופטת ענת חולתא בת"פ (אשקלון) 26858-03-17 **מדינת ישראל - רשות שמורות הטבע והגנים הלאומיים נ' עיד אלרפאיעה** (16.6.20) (להלן: "**עניין עיד אלרפאיעה**")). יפים לעניין זה גם דברי בית המשפט העליון בעניין **כחלון** לפיהם:

"אם בשלב הדיוני של תום פרשת-התביעה עולות מן החומר שתי קבוצות של ראיות, אחת המתפרשת לטובתו של הנאשם והשניה לחובתו, הרי אין בית-המשפט שוקל עם תום פרשת-תביעה את שתי הקבוצות של העדויות ומעריך את מידת מהימנותן זו מול זו, אלא רק בוחן ובודק אם אכן קיימות ראיות לכאורה להוכחתו של האישום. הווה אומר, אם יש בכל החומר שהובא בפני בית-המשפט ראיות לכאורה לביסוסו של האישום, אין הללו מאבדות ממשמעותן בתור שכאלה, בשלב הדיוני שעליו מדובר, בשל כך בלבד כי קיימת חלופה אפשרית העולה מתוך אותו החומר (למשל מהודעתו של הנאשם בפני המשטרה שהוגשה על-ידי התביעה), הסותרת את הראיות לכאורה שהוגשו על-ידי התביעה".

31. זה המקום להפנות לראיות הנסיבתיות מהן עולה לכאורה המסקנה לפיה הנאשם אכן נהג באופנוע במועד התאונה:

• הנאשם פונה לאחר התאונה לבית החולים עם חבלות של ממש כשהוא מורדם ומונשם.

• במקום התאונה לא אותר פצוע נוסף ו/או מעורב בתאונה.

• האופנוע שהיה מעורב בתאונה נמצא בבעלותו של אחיו למחצה של הנאשם.

32. יוער כי מאחר והגעתי לכלל מסקנה כי על הנאשם להשיב לאשמה, אין מקום בשלב זה של הדיון לנתח באופן מפורט את הראיות ואת המשמעות המשפטית העולה מהן (ראו **עניין כחלון**).

יסוד הנהיגה תחת השפעת סמים:

33. בפני בית המשפט הונחו, בין היתר: דין וחשבון על נטילת דם לבדיקת שכרות (ת/19), זיכרון דברים על נטילת דגימת דם לבדיקת שכרות (ת/5), טופס העברת דגימה לבדיקת מעבדה (ת/6 ו-ת/16), תע"צ שרשרת ראיות תוך מעבדתית (ת/11) וכן חוות דעת מומחה ממעבדת המכון לטוקסיקולוגיה ופרמקולוגיה קלינית במרכז

הרפואי ע"ש חיים שיבא תל-השומר (ת/10) ממנה עולה כי בדגימת הדם נמצאו קוקאין ותוצרי חילוף חומרים של קוקאין.

34. עיון בטענות הנאשם מלמד כי לשיטתו ישנן חוליות חסרות בשרשרת הדגימה וקיים ספק סביר האם הדגימה שנלקחה אכן נלקחה ממנו - טענות שמעצם טיבן וטבען נוגעות למהימנות הראיות ולמשקל שיש ליתן להן.

35. כאמור לעיל, בשלב זה של הדיון בית המשפט אינו בוחן את משקלן של הראיות ואת מהימנותם של העדים שהביאו ראיות אלו. למעשה, בחינת הטענה המונחת עתה בפני בית המשפט נעשית מתוך הנחה כי ראיות התביעה יקבלו את מלוא האמון ואת מלוא המשקל הראייתי. יפים לעניין זה גם דברי בית המשפט העליון בע"פ 405/80 **מדינת ישראל נ' שדמי**, פ"ד לה(2) 757 (1981) המתייחסים לכך ששופט בית משפט קמא (בהליך דשם), במסגרת בירור טענת "אין להשיב לאשמה", נכנס לעובי הקורה של בדיקת העובדות וקביעת מהימנות העדים. וכך כתב כבוד השופט י' כהן:

"לדעתי, נתפס השופט המלומד לכלל טעות יסודית בעניין תפקידו של בית המשפט, כשהוא בוחן אחרי סיום עדויות התביעה, אם האשמות הוכחו לכאורה, כאמור בסעיף 142 לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965 עוד זמן ניכר לפני חקיקת חוק סדר הדין הפלילי נפסקו הלכות ברורות בשאלה, מתי על בית המשפט לקבל את הטענה, שאין על הנאשם להשיב לאשמה. בע"פ 26/49 [1], בעמ' 420, צוטטו בהסכמה בעניין זה על-ידי השופט חשין דבריו של זקן השופטים smith-gordon בע"פ 48/42 [4], שאמר: ו"מן ההכרח כי תהיינה ראיות להוכחת האשמה כפי שתוארה. ראיות אלה מותר שתהיינה קלושות או שההאשמה כוללת יסודות שלהוכחתם דרושות ראיות ניכרות, ובהעדר ראיות אלה אין על מה להשיב. לדוגמא: במקרה של גנבת חפצים, מן ההכרח, כי תהיינה הוכחות שהחפצים נגנבו, והוא הדין בתביעה על החזקת חפצם גנובים... אולם בשלב זה אין בית המשפט שוקל את העדויות או את מידת מהימנותם של העדים מגידי העדות; שיקוליו צריכים להיות מכוונים לשאלה: באם יש הוכחות כלשהן, ואם לאו; ובמלים "הוכחות כלשהן" איני מתכוון לקורטוב של הוכחות. משום כך, ואם בית המשפט סבור, כי קיימות הוכחות באלה, או בנקודות חשובות אחרות, יש לדרוש מההגנה להשיב".

36. אני סבורה כי יש בראיות התביעה (בהנחה שיינתן בהן מלוא האמון ויינתן להן מלוא המשקל הראייתי) כדי להוכיח את היותו של הנאשם תחת השפעת סמים. לכך יש להוסיף את העובדה כי העדים באמצעותם הוגשו הראיות הרלוונטיות עומתו עם חלק מטענות הנאשם במסגרת חקירתם הנגדית וסיפקו להן תשובות.

37. למען הסר ספק, מובהר בזאת כי אין בדחיית טענת הנאשם לפיה "אין להשיב לאשמה" כדי להוביל למסקנה כי ככל שהנאשם יחליט שלא להעיד במשפטו או שלא להביא ראיות מטעמו הרי שניתן יהיה להסתפק בראיות המאשימה כדי להוביל להרשעתו. למעשה, קיימת אפשרות משפטית שבית המשפט ימצא כי נותר ספק סביר בדבר אשמת הנאשם. מצב זה נובע מהפער שבין הספק הסביר (המתברר בסיום ההליך) לבין התשתית הנחוצה להעברת נטל הראיה (המתבררת עתה) (ראו לעניין זה **עניין עיד אלרפאיעה**).

38. **לאור כל האמור לעיל, טענת הנאשם לפי סעיף 158 לחוק לפיה "אין להשיב לאשמה" נדחית.**

39. דיון ההוכחות הקבוע ליום 11.11.21 בשעה 11:00 לשמיעת פרשת ההגנה יתקיים במועדו. הנאשם יגיש, בתוך 14 ימים מהיום, את רשימת העדים אותם מבקש להעיד במסגרת פרשת ההגנה ויודיע האם ניתן לזמן את כולם לאותו המועד.

40. בנוסף, קובעת לדיון בפניי, במעמד באי כוח הצדדים, ליום 27.10.21 בשעה 11:00. למען הסר ספק, הנאשם פטור מהתייצבות לדיון זה.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים ותזמנם למועד הדיון הנוסף שנקבע.

ניתנה היום, כ"ז תשרי תשפ"ב, 03 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.